

OBSAH

PŘEDMLUVA	11
---------------------	----

PRVNÍ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ POJMY A DEFINICE	13
1.1. Úvod	13
1.2. Význam algebraické linearizace	14
1.3. Definice matice. Základní pojmy	16
1.4. Rovnost a nerovnost mezi maticemi	23
1.5. Transponování matic	25
1.6. Další druhy matic	27
2. LINEÁRNÍ OPERACE S MATICEMI A LINEÁRNÍ PROSTOR	33
2.1. Násobení matice číslem	33
2.2. Sčítání matic	35
2.3. Lineární prostor	39
2.4. Izomorfismus lineárních prostorů	49
2.5. Podprostor a jiné podmnožiny daného prostoru	50
Podprostor	50
Jiné podmnožiny	52
2.6. Skalární součin vektorů	52
2.7. Skalární součin matic	56
2.8. Normy vektoru a matice	58
2.9. Vnitřní součin vektorů a matic	60
2.10. Ortogonální vektory	61
2.11. Ortogonální báze a ortogonalizační proces	63
2.12. Vzdálenost daného bodu od daného podprostoru	65
3. NÁSOBENÍ MATIC	68
3.1. Definice součinu matic	68
3.2. Vlastnosti součinu matic	71

3.3.	Součin a transponování matic	79
3.4.	Kontrola numerických výpočtů	81
3.5.	Souvislost s vnitřním součinem	86
3.6.	Moeniny matic	87
3.7.	Maticové polynomy	89
4.	INVERZE MATIC	92
4.1.	Existence inverzní matice	92
4.2.	Adjungovaná matice	99
4.3.	Určení a vlastnosti čtvercové inverzní matice	102
4.4.	Určení a vlastnosti obdélníkových inverzních matic	110
4.5.	Dělení matic	115
4.6.	Matice ortonormální a unitární	117
5.	HODNOST MATICE	120
5.1.	Vlastnosti a význam hodnoty	120
5.2.	Elementární úpravy matice	122
5.3.	Určení hodnoty matice	126
5.4.	Převedení matice na diagonální tvar	129
5.5.	Hodnota součtu a součinu dvou matic	134
5.6.	Ekvivalence matic	139
5.7.	Hodnota součinu ^Taa	140
5.8.	Nulový součin dvou matic	141
6.	SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ALGEBRAICKÝCH ROVNIC	143
6.1.	Základní pojmy	143
6.2.	Podmínky řešitelnosti a určenosti	145
6.3.	Řešení homogenní soustavy	147
6.4.	Řešení nehomogenní soustavy, $h = n$	152
6.5.	Řešení homogenní soustavy pro $h = n - 1$	155
6.6.	Řešení obecné nehomogenní soustavy	156
6.7.	Poznámka k řešení nehomogenní soustavy	160
7.	FORMY	162
7.1.	Lineární formy	162
7.2.	Bilineární formy	164
7.3.	Kvadratické formy	165
7.4.	Definitnost kvadratických forem	167
8.	LINEÁRNÍ TRANSFORMACE	169
8.1.	Definice lineární transformace	169
8.2.	Lineární operátor	170

8.3.	Transformace souřadnic při změně báze	171
8.4.	Lineární transformace forem	174
9.	CHARAKTERISTICKÉ VELIČINY MATICE	177
9.1.	Základní pojmy	177
9.2.	Struktura charakteristické rovnice	181
9.3.	Některé věty o charakteristických číslech a charakteristických vektorech	182
9.4.	Zvláštní případy	188
10.	NĚKTERÉ NUMERICKÉ METODY	190
10.1.	Úvodní poznámka	190
10.2.	Podmíněnost a stabilita	190
10.3.	Gaussova eliminační metoda	196
	Přímý chod	197
	Postup se zpětným chodem	199
11.	ROZDĚLENÉ MATICE	200
11.1.	Úvod	200
11.2.	Výpočet čtvercové inverzní matice pomocí submatic	200
11.3.	Dílčí řešení soustavy n lineárních nehomogenních rovnic o n neznámých	202
11.4.	Řešení úloh s komplexními maticemi	202
	První varianta	203
	Druhá varianta	203
	Třetí varianta	203
11.5.	Částečná záměna proměnných	206

DRUHÁ ČÁST (APLIKACE)

12.	VYŠETŘOVÁNÍ EMPIRICKÝCH KŘIVEK TABELÁRNÍ METODOU	209
12.1.	Úvod	209
12.2.	Princip metody	209
12.3.	Obecný příklad	212
12.4.	Numerický příklad	215
13.	UŽITÍ V ELEKTROTECHNICE. ŘEŠENÍ SOUSTAV LINEÁRNÍCH ELEKTRICKÝCH OBVODŮ	219
13.1.	Základní označení	219
13.2.	Topologické základy	220

13.3.	Maticové vyjádření vztahů mezi uzly, větvemi a smyčkami	228
	Souvislost smyček s větvemi	228
	Souvislost větvi s uzly	231
	Souvislost smyček s uzly	233
13.4.	Řešení soustavy lineárních elektrických obvodů	236
13.5.	Metoda smyčkových proudů	242
13.6.	Metoda uzlových napětí	245
13.7.	Jiné varianty metody smyčkových proudů a metody uzlových napětí	247
13.8.	Historická poznámka	249
13.9.	První příklad	252
	Řešení metodou smyčkových proudů	252
	Řešení metodou uzlových napětí	255
13.10.	Druhý příklad	257
13.11.	Třetí příklad	262
13.12.	Dělení obdélníka na čtverce	266
14.	UŽITÍ V ELEKTROTECHNICE. LINEÁRNÍ ČTYŘPÓLY	274
14.1.	Základní pojmy	274
14.2.	Zvláštní případy	279
14.3.	Řazení čtyřpólů	281
	Sériové řazení	282
	Paralelní řazení	283
	Kaskádní řazení	283
	Sériově paralelní řazení	284
	Paralelně sériové řazení	285
14.4.	Některé jednoduché pasivní čtyřpóly	286
14.5.	Vzájemná souvislost matic charakterizujících čtyřpól. Matice nejdůležitějších pasivních čtyřpólů	290
15.	UŽITÍ V MECHANICE. VÝPOČET ROZLOŽENÍ VZTLAKU PO ROZPĚTÍ KŘÍDLA	292
15.1.	Úvod	292
15.2.	Přehled označení	292
15.3.	Prandtlůva teorie nosné čáry	293
15.4.	Multhoppova úprava	296
15.5.	Obecný postup	298
15.6.	Osové a středové souměrné rozložení	301
	Osově souměrné rozložení	302
	Středově souměrné rozložení	305
16.	RŮZNÉ APLIKACE	308
16.1.	Ještě k elektrotechnice a mechanice	308
16.2.	Ukázka z kryptografie	309

16.3.	Aplikace v ekonomice	311
	Meziodvětvové vztahy	312
	Komplexní spotřeba surovin	312
	Lineární optimalizace	314
16.4.	Některá další použití	315

TŘETÍ ČÁST (DODATKY)

17.	DETERMINANTY	317
17.1.	Základní pojmy	317
17.2.	Obecné vlastnosti determinantu	324
17.3.	Násobení determinantů	325
17.4.	Některé obecné věty	327
	Laplaceova věta	327
	Binetova-Cauchyova věta	327
	Sylvestrova věta	328
17.5.	Výpočet determinantu	329
	Determinant řádu 2	329
	Determinant řádu 3 (Sarrusovo pravidlo)	330
	Rozvedení podle prvků jedné řady	330
	Rozvedení podle prvků jedné řady po předchozí vhodné úpravě	331
	Užití Laplaceovy věty	332
	Numerický výpočet determinantů vyšších řádů	332
	Smršťování determinantu	334
	Odhad hodnoty determinantu	337
	Užití Schurových formulí	338
17.6.	Některé speciální determinanty	339
	Determinant souměrný, polosouměrný apod.	339
	Ortogonální a ortonormální determinant	340
	Adjungovaný determinant	341
	Vandermondeův determinant	343
	Cyklický determinant	343
	Jacobiův determinant a kontinuant	344
	Vroubený determinant	344
	Gramův determinant	345
18.	POZNÁMKY Z VYŠŠÍ ALGEBRY	346
18.1.	Úvod	346
18.2.	n -ární algebraická operace	348
18.3.	Binární algebraické operace	349
18.4.	Grupoid	351

18.5. Pologrupa	352
18.6. Grupa	352
18.7. Zobrazení	354
18.8. Homeomorfismus grup	356
18.9. Izomorfismus grup	357
18.10. Okruh	358
18.11. Těleso	362
18.12. Lineární modul	363
18.13. Lineární prostor	363
18.14. Algebra	364
Slovníček z elementární teorie matic a množin	366
LITERATURA	370
REJSTŘÍK	378